

Sử dụng allopurinol an toàn

Allopurinol là thuốc được chỉ định phổ biến trong điều trị bệnh gout, ngoài ra, thuốc cũng được sử dụng trong các trường hợp sỏi thận và bệnh thận do acid uric. Allopurinol làm giảm tổng hợp acid uric, dẫn đến giảm nồng độ acid uric trong cơ thể. Allopurinol là thuốc kê đơn, chỉ nên được sử dụng khi có sự giám sát của nhân viên y tế.

1. Những lưu ý khi sử dụng Allopurinol

Phác đồ điều trị bằng allopurinol thường kéo dài trong vài tuần hoặc vài tháng để giảm nồng độ acid uric về mức mục tiêu và cải thiện triệu chứng.

Giám sát và hiệu chỉnh liều	Bác sĩ giám sát nồng độ acid uric và điều chỉnh liều allopurinol từ từ.
Tác dụng phụ khi khởi đầu điều trị	Có thể xuất hiện nhiều cơn đau do gout hơn do tác dụng của thuốc.
Hướng dẫn khi gặp cơn đau do gout	Tiếp tục duy trì điều trị bằng allopurinol kể cả khi xuất hiện tình trạng này.
Tính an toàn của thuốc	- Allopurinol tương đối an toàn. - Có thể gây tác dụng không mong muốn như tiêu chảy.
Tác dụng không mong muốn nghiêm trọng	- Hiếm gặp, chủ yếu liên quan đến da (SCAR - Phản ứng có hại trên da nghiêm trọng). - SCAR có nguy cơ đe dọa tính mạng.
Xử trí khi gặp SCAR	Bệnh nhân cần được điều trị ngay lập tức tại bệnh viện.

2. Các dấu hiệu và triệu chứng ban đầu của SCAR

Các triệu chứng khởi phát của SCAR bao gồm các triệu chứng giả cúm, sau đó xuất hiện phát ban lan rộng gây đau và phỏng rộp. Các triệu chứng khác bao gồm loét miệng, đau miệng, mắt đỏ hoặc cộm mắt.

Bệnh nhân nên trao đổi với bác sĩ nếu gặp **bất kỳ** triệu chứng nào dưới đây trong vòng ba tháng đầu sử dụng allopurinol hoặc sau khi tăng liều. Các triệu chứng có thể xuất hiện độc lập và không đồng thời:

- Sốt
- Đau họng
- Đau cơ
- Loét miệng
- Mắt đỏ hoặc có sạn
- Ban đỏ hoặc tím lan rộng gây đau, tạo thành mụn nước và bong tróc da

Nếu bệnh nhân nghi ngờ mắc SCAR, cần xử trí như sau:

- Ngừng sử dụng thuốc
- Chụp ảnh vùng phát ban cho bác sĩ.
- Trao đổi ngay với bác sĩ về việc sử dụng allopurinol

Cần nhận biết sớm các dấu hiệu và triệu chứng của SCAR để tiến hành xử trí y tế kịp thời. Phản ứng có hại trên da nghiêm trọng có thể ít gây nguy hiểm hơn nếu được phát hiện và điều trị sớm.

3. Các yếu tố nguy cơ gặp SCAR khi sử dụng allopurinol

Các phản ứng có hại trên da nghiêm trọng không thể dự đoán và chưa có cơ chế rõ ràng. Một số yếu tố nguy cơ được xác định bao gồm:

- Người mang đột biến alen HLA-B*5801 có nguy cơ gặp các phản ứng trên da nghiêm trọng khi sử dụng allopurinol cao hơn.
- Sử dụng liều cao allopurinol khi khởi đầu điều trị.
- Có bệnh lý trên thận.

Bệnh nhân cần thông báo cho bác sĩ hoặc dược sĩ về việc sử dụng allopurinol khi được kê đơn thuốc điều trị các bệnh lý khác hoặc cảm thấy bất thường.

4. Phân loại các SCAR

Các SCAR được ghi nhận liên quan đến allopurinol bao gồm hội chứng Stevens-Johnson (SJS), hoại tử thượng bì nhiễm độc (TEN) và phản ứng do thuốc kèm theo tăng bạch cầu ái toan và các triệu chứng toàn thân (DRESS).

Hội chứng Stevens-Johnson (SJS)	Phồng rộp và bong tróc da, hình thành những vùng da thô ráp gây đau đớn trên niêm mạc miệng, mắt và cơ quan sinh dục.
Hoại tử thượng bì nhiễm độc (TEN)	TEN nghiêm trọng hơn SJS và gây tổn thương trên >30% diện tích da.
Phản ứng do thuốc kèm theo tăng bạch cầu ái toan và các triệu chứng toàn thân (DRESS)	DRESS ảnh hưởng tới da, các cơ quan nội tạng và huyết học. Các phát ban do DRESS thường lan rộng và ngứa. Hội chứng DRESS có thể ảnh hưởng tới gan, thận, sưng hạch bạch huyết do tăng bạch cầu.

Bệnh nhân gặp SJS hoặc TEN có tổn thương da lan rộng thường được điều trị như bệnh nhân bỏng. Các phản ứng trên da nghiêm trọng có thể dẫn đến nhập viện, gây ra biến chứng nguy hiểm hoặc thậm chí tử vong.

Các phản ứng trên da nghiêm trọng cũng được ghi nhận khi sử dụng các thuốc khác như thuốc kháng sinh và thuốc chống động kinh.

Nguồn: Trung tâm DI&ADR Quốc gia (cập nhật ngày 19/08/2024)

<http://canhgiacduoc.org.vn/CanhGiacDuoc/DiemTin/2575/HSA-su-dung-allopurinol-an-toan.htm>

Thông qua Hội đồng thuốc & Điều trị và Tổ thông tin thuốc ngày.....tháng.....năm 2024.